

Institut d'Estudis Catalans

*Programa «CiT (Terminologia de ciències i tecnologia)»
Secció de Ciències i Tecnologia*

**Guia d'utilització de les opcions de cerca
del *Diccionari de l'utilatge químic***

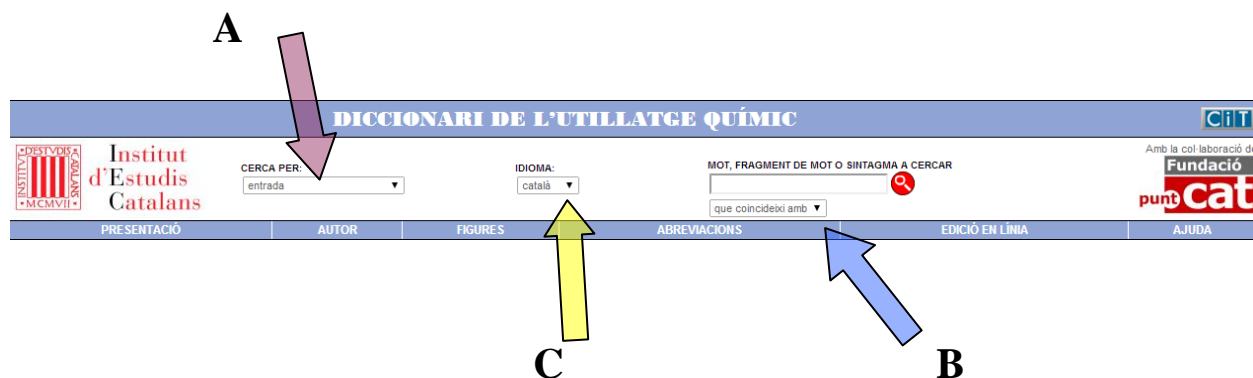
BARCELONA
2011

ÍNDEX

1	EXPLICACIÓ DE LES OPCIONS DE CERCA	3
1.1	CERCA PER ENTRADA	3
1.2	CERCA PER EQUIVALENTS	4
1.3	CERCA PER DEFINICIÓ	4
1.4	CERCA PER SINÒNIMS I TERMES RELACIONATS	4
2	EXEMPLES DE TIPUS DE CERCA.....	5
2.1	CERCA PER ENTRADA	5
2.2	CERCA PER EQUIVALENTS.....	7
2.3	CERCA PER DEFINICIÓ.....	8
2.4	CERCA PER SINÒNIMS I TERMES RELACIONATS	9

En aquesta guia pretenem explicar, d'una manera clara i entenedora, com fer servir les opcions de cerca (vegeu la imatge inferior) que permeten consultar el *Diccionari de l'utilatge químic*.

A la part superior de la pantalla hi ha el motor de cerca de què disposa l'edició en línia del *Diccionari de l'utilatge químic*.

1 EXPLICACIÓ DE LES OPCIONS DE CERCA

En aquesta obra, es poden fer cerques per **entrada** si es vol cercar un terme concret, però també se'n poden fer per **equivalents**, per **definició** i per **sinònims i termes relacionats** (tot i que no totes les entrades en tenen).

1.1 Cerca per entrada

Aquesta cerca (marcada amb una **A** en la imatge superior) us ajuda a trobar els termes a partir de la forma exacta —o a partir d'una seqüència de lletres si utilitzeu les opcions (marcades amb una **B** en la imatge superior)—:

- «Que coincideixi amb»: cerca el terme exacte que s'escriu.
- «Que comenci per»: cerca els termes que comencin per la cadena de text escrita.
- «Que contingui»: cerca els termes que continguin la cadena de text escrita.
- «Que acabi per»: cerca els termes que acabin per la cadena de text escrita.

La cerca «Que coincideixi amb» apareixerà seleccionada per defecte; tot i això, podeu canviar aquesta opció en qualsevol moment.

No es pot fer una cerca amb el camp *Mot, fragment de mot o sintagma a cercar* buit ni tampoc una cerca que combini els quatre paràmetres anteriors.

En aquest tipus de cerca no es tenen en compte ni els accents ni les majúscules.

1.2 Cerca per equivalents

Aquesta opció de cerca (marcada amb una **C** en la imatge superior) us permet cercar tant els termes catalans com les equivalències (d'aquests termes catalans) en anglès i francès.

El camp *Idioma* és un menú desplegable en el qual apareix el «català» com a llengua per defecte; tot i això, podeu seleccionar l'anglès o el francès si voleu fer una cerca a partir d'un terme en aquestes llengües.

1.3 Cerca per definició

Aquesta opció de cerca —accessible des del menú desplegable *Cerca per* (marcat amb una **A** en la imatge anterior)— us permet cercar termes (o paraules) dins la definició de les entrades. Com que tots els termes del diccionari tenen la definició en català, la tria d'aquesta tipus de cerca implica deshabilitar la tria de llengua en el menú desplegable, on apareixerà «català» per defecte.

Aquest tipus de cerca es pot combinar amb els quatre graus de coincidència comentats abans. Això no obstant, tal com passava en la cerca per entrada, no es pot fer una cerca que combini aquests paràmetres o que tingui el camp *Mot, fragment de mot o sintagma a cercar* buit.

1.4 Cerca per sinònims i termes relacionats

Aquesta opció de cerca —accessible des del menú desplegable *Cerca per* (marcat amb una **A** en la imatge anterior)— us permet buscar entrades a partir dels sinònims o termes relacionats. Com en els altres tipus de cerca, es pot buscar una cadena de text exacta o es poden utilitzar les opcions següents:

- «Que coincideixi amb»: cerca el sinònim o terme relacionat exacte que s'escriu.
- «Que comenci per»: cerca el sinònim o terme relacionat que comenci per la cadena de text escrita.
- «Que contingui»: cerca el sinònim o terme relacionat que contingui la cadena de text escrita.
- «Que acabi per»: cerca el sinònim o terme relacionat que acabi per la cadena de text escrita.

La cerca «Que coincideixi amb» apareixerà seleccionada per defecte; tot i això, podeu canviar aquesta opció en qualsevol moment.

No es pot fer una cerca amb el camp *Mot, fragment de mot o sintagma a cercar* buit ni tampoc una cerca que combini els quatre paràmetres anteriors.

2 EXEMPLES DE TIPUS DE CERCA

2.1 Cerca per entrada

Aquesta cerca permet consultar els termes catalans que conté l'obra. Els diferents paràmetres de cerca de la part superior de la pantalla permeten acotar les cerques.

— *Que comenci per*

- Cercar entrades que comencin per una lletra: amb aquest tipus de cerca podeu consultar tots els termes de l'obra que comencin per una lletra determinada, com ara per la lletra *n*.

DICCIONARI DE L'UTILATGE QUÍMIC

CERCA PER: entrada IDIOMA: català MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A CERCAR: n

PRESENTACIÓ AUTOR FIGURES ABREVIACIONS EDICIÓ EN LÍNIA AJUDA

MOSTRA TOTS ELS RESULTATS

- naveta
- nebulitzador
- nefelòmetre
- nefòmetre
- nevera
- níquel
- normalitzat
- nou

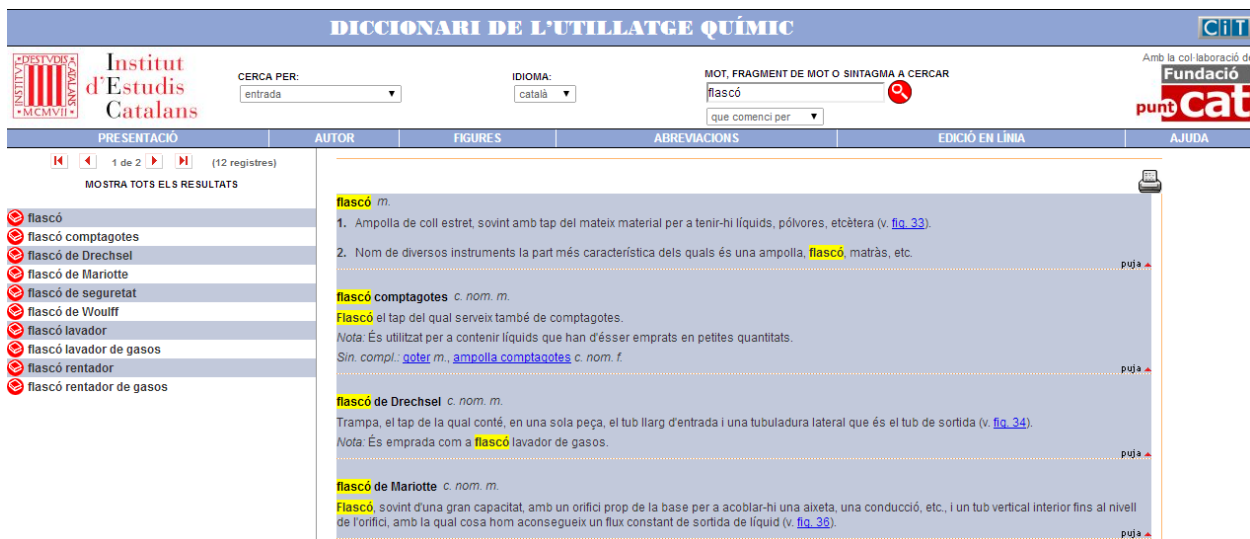
naveta *f.*
Gresol de petites dimensions i de forma que recorda una barca, de material refractari, plati, níquel, etc., per a escalfar-hi o cremar-hi composts orgànics dins un tub de combustió.

nebulitzador *m.*
Sin. pref.: [alomitador](#) *m.*, [polvoritzador](#) *m.*

nefelòmetre *m.*
Instrument fotomètric o d'un altre tipus, que mesura el grau d'enterboliment d'una solució col·loidal, d'una emulsió o d'una solució amb una precipitació finíssima, per relació entre la llum dispersada (gen. en 90 °C) per la mostra i la dispersada per preparacions estàndards.
V.: [turbidímetre](#) *m.*
Sin. compl.: [nefòmetre](#) *m.*

nefòmetre *m.*
Sin. pref.: [nefelòmetre](#) *m.*

- Cercar entrades de més d'un mot: amb aquest tipus de cerca podeu consultar les entrades formades per un mot i un sintagma qualsevol (preposicional, adjetival, etc.). Busquem les entrades que comencin per *flascó*.

DICCIONARI DE L'UTILATGE QUÍMIC

CERCA PER: entrada IDIOMA: català MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A CERCAR: flascó

PRESENTACIÓ AUTOR FIGURES ABREVIACIONS EDICIÓ EN LÍNIA AJUDA

1 de 2 (12 registres)

MOSTRA TOTS ELS RESULTATS

- flascó
- flascó comptagotes
- flascó de Drechsel
- flascó de Mariotte
- flascó de següretat
- flascó de Woullf
- flascó lavador
- flascó lavador de gasos
- flascó rentador
- flascó rentador de gasos

flascó *m.*
1. Ampolla de coll estret, sovint amb tap del mateix material per a tenir-hi líquids, pòlvores, etcètera (v. [fig. 33](#)).
2. Nom de diversos instruments la part més característica dels quals és una ampolla, [flascó](#), matràs, etc.

flascó comptagotes *c. nom. m.*
[Flascó](#) el tap del qual serveix també de comptagotes.
Nota: És utilitzat per a contenir líquids que han d'ésser emprats en petites quantitats.
Sin. compl.: [goter](#) *m.*, [ampolla comptagotes](#) *c. nom. f.*

flascó de Drechsel *c. nom. m.*
Trampa, el tap de la qual conté, en una sola peça, el tub llarg d'entrada i una tubuladura lateral que és el tub de sortida (v. [fig. 34](#)).
Nota: És emprada com a [flascó](#) lavador de gasos.

flascó de Mariotte *c. nom. m.*
[Flascó](#), sovint d'una gran capacitat, amb un orifici prop de la base per a acoblar-hi una aixeta, una conducció, etc., i un tub vertical interior fins al nivell de l'orifici, amb la qual cosa hom aconsegueix un flux constant de sortida de líquid (v. [fig. 36](#)).

— *Que contingui*

- Cercar entrades que continguin un terme: amb aquest tipus de cerca podeu consultar les entrades que continguin un terme específic. Busquem les entrades que continguin la paraula *gas*.

DICCIONARI DE L'UTILITATGE QUÍMIC
CiT

Institut d'Estudis Catalans

CERCA PER:

IDIOMA:

MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A CERCAR

Amb la col·laboració de

PRESENTACIÓ	AUTOR	FIGURES	ABREVIACIONS	EDICIÓ EN LÍNIA	AJUDA
-------------	-------	---------	--------------	-----------------	-------

MOSTRA TOTS ELS RESULTATS

- bec de gas
- campana de gasos
- cromatògraf de gasos
- flascó lavador de gasos
- flascó rentador de gasos
- generador de gasos

bec de gas *c. nom. m.*
Emprat a bastament com a calefactor, forneix temperatures relativament elevades, això és degut al control de la combustió del **gas** per mitjà del control d'entrada d'aire. Permet d'obtenir flama oxidant o reductora, base dels assaigs analítics a la flama.
V. t. bec m.

campana de gasos *c. nom. f.*
Campana que es fa servir sempre en posició invertida, per a recollir **gasos**.
V. t. campana f.

cromatògraf de gasos *c. nom. m.*
Aparell emprat per a la separació i identificació de composts volatilitzables. La mostra **gasificada**, transportada per un **gas** portador, és separada cromatogràficament, en els seus components, en una columna de fase estacionària sòlida o líquida. Després, per sistemes detectors diversos, és assenyalada la sortida dels diferents components, per mitjà d'un registre gràfic (*cromatograma*).

flascó lavador de gasos *c. nom. m.*
Trampa que, col·locada en una conducció i emplenada d'un líquid adient, serveix per a rentar el **gas** fluent, en bombollear en el si del líquid (v. fig. 34).
V. flascó de Drechsel c. nom. m.
Sin. compl. flascó rentador de gasos c. nom. m.

flascó rentador de gasos *c. nom. m.*
Sin. pref. flascó lavador de gasos c. nom. m.

— *Que acabi per*

- Cercar entrades que acabin per una seqüència gràfica concreta (com ara un sufix): amb aquest tipus de cerca obteniu com a resultats els termes que acaben per una determinada seqüència gràfica. Busquem les entrades que acabin amb el sufix *-dor*.

DICCIONARI DE L'UTILITATGE QUÍMIC
CiT

Institut d'Estudis Catalans

CERCA PER:

IDIOMA:

MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A CERCAR

Amb la col·laboració de

PRESENTACIÓ	AUTOR	FIGURES	ABREVIACIONS	EDICIÓ EN LÍNIA	AJUDA
-------------	-------	---------	--------------	-----------------	-------

MOSTRA TOTS ELS RESULTATS

2 de 6 (56 registres)

- bullidor
- comparador
- concentrador
- condensador
- cremador¹
- cremador²
- cristal·litzador
- deflegmador
- desionitzador
- dessecador

bullidor *m.*
Vas, gen. metàl·lic, especial per a bullir perllongadament un líquid. Sovint forma part d'aparells destil·latoris com a matràs de destil·lació.

comparador *m.*
Aparell simple que mesura la intensitat de color de solucions acolorides d'una substància, per comparació amb altres solucions acolorides de concentració coneguda, amb la qual cosa hom pot efectuar, a la manera d'un colorímetre visual, anàlisis quantitatives.

concentrador *m.*
Aparell dissenyat amb diversos refinaments, sovint d'alimentació contínua, per a aconseguir, d'una manera fàcil i ràpida, llevar part d'un solvent d'una solució, a temperatures moderades i sense arribar a sequedat.
V. evaporador m.

condensador *m.*
Aparell que serveix per a condensar un vapor. El tipus més simple consisteix en un serpenti, per l'interior del qual circula el vapor a liquidar, submergit dins un recipient per on circula un líquid més fred.
V. refrigerant m.

cremador¹ *m.*
Dispositiu per a obtenir una flama per combustió de gasos, líquids o sòlids.
Nota: És emprat com a calefactor de laboratori, com és ara els becs de gas, els d'alcohol, els fogons, etc.

cremador | **cremadora**² *adj.*
Que crema.

Pàgina 6 de 9

2.2 Cerca per equivalents

Aquesta cerca —que és una variant de la cerca per entrada— permet consultar els equivalents de les entrades, és a dir, els termes anglesos i francesos que conté l'obra. Si se selecciona la cerca per entrada i, a continuació, se selecciona una d'aquestes dues llengües en el menú desplegable *Idioma*, es poden buscar equivalents tot aprofitant els paràmetres que determinen el grau de coincidència del text introduït amb la forma continguda en el diccionari. Vegem-ne uns quants exemples.

— *Que comenci per*

- Cercar totes les equivalències en anglès que comencin per un mot o una seqüència gràfica, per exemple, *stand-*.

DICCIONARI DE L'UTILATGE QUÍMIC

CERCA PER: entrada IDIOMA: anglès MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A CERCAR: stand

estandarditzat | estandarditzada adj.
Dit d'un estri, muntatge, aparell, etc., que ha estat sotmès a prova, mesura i comparació amb un estàndard; que està determinat per una norma.
Ex.: Un adaptador de dimensions estandarditzades.
Sin. compl. [normalitzat](#) | [normalitzada](#) adj.
en [stand](#)ardized adj.

— *Que acabi per*

- Cercar les equivalències en francès que acabin per un terme: consultem les equivalències que acabin per un terme o una seqüència gràfica, per exemple, *-on*.

DICCIONARI DE L'UTILATGE QUÍMIC

CERCA PER: entrada IDIOMA: francès MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A CERCAR: on

bidó m.
Recipient portàtil, cilíndric, metàl·lic, de grans dimensions, emprat per a transportar líquids.
fr [bidon](#) m.

2.3 Cerca per definició

Tot i que es poden fer cerques en la definició fent servir els quatre paràmetres de cerca comentats en apartats anteriors, les dues opcions més interessants són la cerca «Que comenci per» i la «Que contingui».

— *Que comenci per*

- Cercar totes les definicions que comencin per una paraula o descriptor en concret, com ara *aparell*.

The screenshot shows the 'Diccionari de l'Utilatge Químic' interface. The search bar contains 'aparell' and the filter is set to 'que comenci per'. The results list includes: centrifugadora, comparador, concentrador, condensador, crioscopi, cromatògraf, cromatògraf de gasos, digestor, dilatòmetre, and ebullioscopi. The main content area displays the definition for 'centrifugadora' and 'comparador'.

— *Que contingui*

- Cercar termes dins de les definicions del diccionari, com ara *hidrogen*.

The screenshot shows the 'Diccionari de l'Utilatge Químic' interface. The search bar contains 'hidrogen' and the filter is set to 'que contingui'. The results list includes: aparell de Kipp, elèctrode, elèctrode de vidre, elèctrode d'hidrogen, generador de gasos, and pHstat. The main content area displays the definition for 'aparell de Kipp' and 'elèctrode'.

2.4 Cerca per sinònims i termes relacionats

— Que comenci per

- Cercar sinònims i termes relacionats que comencin per un mot concret: podeu consultar tots els sinònims i termes relacionats que comencin per una paraula determinada, per exemple, *tub*.

The screenshot shows the 'Diccionari de l'Utilatge Químic' website. The search bar contains 'tub' and the dropdown menu is set to 'que comenci per'. The search results are displayed in a table with columns: PRESENTACIÓ, AUTOR, FIGURES, ABREVIACIONS, EDICIÓ EN LÍNIA, and AJUDA. The results list three terms: 'tub d'assaig', 'tub de clorur càlcic', and 'tub en U'. Each term has a detailed description and a 'puja' button.

— Que contingui

- Cercar els sinònims i els termes relacionats que continguin un terme: consultem els sinònims que contenen un terme específic, per exemple, *comptagotes*.

The screenshot shows the 'Diccionari de l'Utilatge Químic' website. The search bar contains 'comptagotes' and the dropdown menu is set to 'que contingui'. The search results are displayed in a table with columns: PRESENTACIÓ, AUTOR, FIGURES, ABREVIACIONS, EDICIÓ EN LÍNIA, and AJUDA. The results list four terms: 'ampolla comptagotes', 'comptagotes', 'flascó comptagotes', and 'goter'. Each term has a detailed description and a 'puja' button.